

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט פלילי חקירות
תאריך: י"ד אדר א' התשס"ג, 16 פברואר 2003 עדכון: י"ג אלול התשס"ג, 14 ספטמבר 2003; כ"ח אייר תשס"ז, 16 מאי 2007 מספר הנחיה: 4.2101 (90.013)	מסירת מידע מחברות הטלפון לגופים בעלי סמכות חקירה

מסירת מידע מחברות הטלפון לגופים בעלי סמכות חקירה

מבוא

בחברות הסלולר ובחברת בזק (להלן - "חברות הטלפון") נאגרים נתונים רבים אודות המנויים, נתונים הנמסרים לחברות הטלפון ונאספים אצלן לצורך מתן שירות. במהלך השנים, ביקשו גופים בעלי סמכויות חקירה - נציבות מס הכנסה, מנהל המכס והבלו, הרשות לניירות ערך, הרשות להגבלים עסקיים והמשטרה הצבאית החוקרת - (להלן - "גופי החקירה")¹ לקבל נתונים הנמצאים בידי חברות הטלפון לצורך חקירות המתנהלות אצלם. בקשות אלו נעשו על סמך סמכויות החקירה שניתנו להם בדין הכללי. השאלה הנשאלת היא כיצד ובאילו תנאים ניתן למסור את הנתונים הללו לגופי החקירה.

ייתאמר מיד, כי הנתונים בהם אנו עוסקים, לרבות הפקת נתוני חיוג, אינם בגדר האזנת סתר, כהגדרתה בחוק האזנות סתר, התשל"ט - 1979, שכן אין מדובר בשיחה, דהיינו העברת תכנים ומסרים בין איש לרעהו. נתוני החיוג הם הפרטים הטכניים אודות השיחה, הנאגרים במרכזיות הממוחשבות של חברות הטלפון, כגון, מספרי הטלפון של הצדדים לשיחה, משך השיחה, מועדה וכיוצא באלה.

1. הזכות לפרטיות

חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981 (להלן - "חוק הגנת הפרטיות") מגדיר מהי פגיעה בפרטיות וקובע כי פגיעה כזו מהווה עבירה פלילית ועוולה אזרחית. בין השאר נקבע כי פגיעה בפרטיות היא גם אחד מאלה (סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות):

..."
(8) הפרה של חובת סודיות לגבי ענייניו הפרטיים של אדם, שנקבעה בהסכם מפורש או משתמע;
(9) שימוש בידעיה על ענייניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה;"

¹ למען הסר ספק, כל מקום בו ידובר ב"גופי חקירה" בחוות דעת זו, הכוונה היא אך לאותם חמישה גופי חקירה הנזכרים במבוא.

"ענייניו הפרטיים של אדם" לא הוגדרו בחוק, ונראה כי יש לפרש מושג זה באופן דינמי, לפי המקובל בזמן נתון, במקום נתון ובחברה נתונה, באופן שישקף את ציפיותיו הסבירות של הציבור בו מדובר. בפסיקה פורש מושג זה באופן רחב למדי (ראו השופט בך בע"א 439/88 מדינת ישראל נ' ונטורה, פ"ד מח(3) 808; להלן - פס"ד ונטורה)

הפרטים המצויים בידי חברת התקשורת מתקבלים על-ידי המנוי (מספר חשבון בנק, כרטיס אשראי) או נאגרים על ידה (נתוני חיוג) לשם מתן שירותים למנוייה בלבד. ברי כי פרטים אלה הם בגדר "ענייניו הפרטיים של אדם", ושימוש או מסירה שלהם על-ידי חברות הטלפון שלא למטרה לשמה נמסרו, ללא הסכמת המנוי במפורש או מכללא, עלולים להוות פגיעה בפרטיות ועלולים לחשוף את החברות לאישום פלילי, לתביעה נזיקית, ואף לתביעה חוזית מצד המנוי בגין הפרת הסכם משתמע בינו לבין חברת הטלפון.

לפי סעיף 35 לחוק הגנת הפרטיות, הוראותיו לא יגרעו מהוראות כל דין אחר. בדינים אחרים הוקנו לגופי החקירה סמכויות המאפשרות להם, לכאורה, לפגוע בפרטיות. השאלה הנשאלת היא, איפוא, שאלת האיזון הנכון בין אותם דינים המסדירים באופן ספציפי את פעולתם של אותם גופי חקירה לבין הזכות לפרטיות.

לפני כעשור - וכעשור לאחר חקיקתו של חוק הגנת הפרטיות - עוגנה הזכות לפרטיות במפורש בזכות יסוד חוקתית בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. בכך ניתן לה מעמד חוקתי המחייב, על אף פסקת שמירת הדינים (סעיף 10 לחוק-היסוד), לפרש גם דינים שקדמו לחוק-היסוד באופן המקיים את הזכות לפרטיות (בש"פ 537/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(3), 355, 410; להלן - פס"ד גנימאת. עוד ראו על פרשנות הזכות לפרטיות מתוך "מבט רחב" בג"צ 2481/93 דיין נ' ניצב וילק, ואח', פ"ד מח(2) 456, בעמ' 470 [ב - ד]).

2. סמכויות משטרת ישראל

סמכות החקירה של המשטרה מעוגנת בסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (להלן - פקודת הפרוצדורה). משטרת ישראל מוסמכת לחפש ללא צו שופט רק במקרים הנזכרים בסעיף 25 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן - "פקודת מעצר וחיפוש"). כמו כן, במסגרת פעולתה של משטרת ישראל למניעת עבירות נדרשת, לעתים, פעולה מהירה היכולה להציל חיי אדם.

היועץ המשפטי לממשלה הנחה את משטרת ישראל לבקש צו שיפוטי לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, לצורך קבלת נתוני חיוג מחברות הטלפון, למעט במקרה בו מתקיימת הגנת הצורך, היינו מעשה "שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חיו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו".

לא נתקבלה טענה משפטית שהועלתה בשעתו על-ידי המשטרה כי פקודת הפרוצדורה, המטילה חובה להשיב על כל שאלה במסגרת חקירה (למעט שאלות שתשובה עליהן עלולה להפליל את הנחקר), מחייבת את חברות הטלפון למסור לה כל מידע הנמצא במאגריהן, לפי דרישתה. בטענה זו יש כדי לרוקן מתוכן את ההוראות המחייבות את המשטרה להצטייד בצו שעה שהיא מבקשת לחייב אדם למסור מסמכים הנמצאים בידיו או חפצים הנמצאים על גופו ובביתו. יש לפרש את סמכות החקירה של המשטרה לאור חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, באופן המקיים ככל האפשר את הזכות לפרטיות.

סעיף 25 לפקודת מעצר וחיפוש, המסמיך את המשטרה לערוך חיפוש ולתפוס חפצים ללא צו חיפוש רק בהתקיים התנאים המפורטים בו, אינו חל כאשר מדובר בהוצאת נתוני חיוג מחברות הטלפון, מאחר שלא מתקיים אחד מהמקרים המפורטים בו:

- (1) יש לשוטף יסוד להניח שמבצעים שם פשע, או שפשע בוצע שם זה מקרוב;
- (2) תופש הבית או המקום פונה לעזרת המשטרה;
- (3) אדם המצוי שם פונה לעזרת המשטרה ויש יסוד להניח שמבוצעת שם עבירה;
- (4) השוטף רודף אחרי אדם המתחמק ממעצר או נמלט ממשמורת חוקית.

יתר על כן, סעיף 23א לפקודת מעצר וחיפוש², אשר מסדיר את האופן בו יתקבלו נתונים הנמצאים במאגר ממוחשב, קובע כי לשם קבלתם נדרש צו שופט. סעיף זה מתיר למשטרה לחדור למחשב ולהפיק פלטי מחשב רק באמצעות צו שיפוטי. כאמור, רוב רובם של הנתונים להם נדרשת המשטרה נאגרים במחשב, ולכן הבקשה היא, למעשה, לצו חדירה והפקת פלט מחשב.

במקרים דחופים, בהם פעולת המשטרה נדרשת מיידית לשם הצלת חיים או מניעת סכנה מוחשית לפגיעה חמורה בנפש או ברכוש, תחול, הן על חברות הטלפון והן על המשטרה, הגנת הצורך שבחוק העונשין, התשל"ז - 1977. במקרים אלה תחול על חברות הטלפון גם ההגנה בסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות, בדבר פגיעה ש"נעשתה בנסיבות שבהן היתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה". כמובן שההגנה תעמוד רק מקום שלא היתה שהות לפנות לשופט תורן בבקשה לקבלת צו חיפוש.

מזה שנים רבות נוהגת, איפוא, משטרת ישראל בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה לבקש צו שיפוטי על מנת לקבל נתוני חיוג מחברות הטלפון. יובהר, כי נתוני חיוג כוללים את הנתונים הבאים - מספרי הטלפון מהם ואליהם התבצעו שיחות, שעת החיוג או שעת קבלת השיחה ומשך השיחה. הם אינם כוללים את פרטי השם, המען ומספר הטלפון של מינויי חברות טלפון, אותם רשאית המשטרה לדרוש ללא צו שיפוטי (ראו להלן סעיף 4 להנחיה).

² הסעיף הוסף ב- 17.7.1995, עם חקיקתו של חוק המחשבים, התשנ"ה - 1995.

3. סמכויות גופי החקירה

גופי החקירה נזקקים לא פעם לנתונים הנאגרים אצל חברות הטלפון לצורך חקירות המתנהלות אצלם. אין חולק כי נתונים אלו יש בהם כדי לסייע בידי גופי החקירה, שמטרתם לשרת אינטרסים ציבוריים בעלי חשיבות - גביית מס אמת, הבטחת שוק הון אמין ויצבי ומניעת עבירות כלכליות הפוגעות במסחר התקין.

הוראות דין שונות מעניקות את הסמכות לגופי החקירה השונים (להלן ביחד: "ההוראות המסמיכות"). הוראות אלה הן בבחינת דין ספציפי הגובר על פקודת מעצר וחיפוש. לפירוט ההוראות המסמיכות ראו הנספח להנחיה זו.

4. האיזון בין הזכות לפרטיות לאינטרסים הציבוריים שמייצגים גופי החקירה

ההוראות המסמיכות אינן זהות, אך מטרתן זהה והתכליות החברתיות העומדות ביסודן דומות ובעלות משקל שווה. כמו כן, יש לשאוף ליצירת הסדרים זהים בין רשויות החקירה הכלכליות השונות. מבחינת האיזון החוקתי נתייחס, איפוא, אל כולן במקובץ.

קריאה דווקנית "פורמליסטית" של ההוראות המסמיכות יכולה לכאורה להוביל למסקנה כי לגופי החקירה יש סמכות לדרוש מחברות הטלפון כל נתון, ללא צו שיפוטי, וכי על חברות הטלפון מוטלת חובה חוקית להיענות לדרישה זו. ואולם הוראות הדין המסמיכות את גופי החקירה לתפוס מסמכים ולדרוש ידיעות מכל אדם, אינן עומדות לבדן, ויש לפרשם ביחס למערך החקיקה כולו (פס"ד גנימאת, עמ' 410), לרבות חוק הגנת הפרטיות וחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. גם כאשר יש לגופי החקיקה סמכות פורמלית בחוק, אופן השימוש בה בכל מקרה ומקרה צריך להיעשות בסבירות ובמידתיות ולהיבחן על-פי עקרונות היסוד של השיטה. קיומן של ההוראות המסמיכות כדין ספציפי אין פירושו איפוא שיש לפרשן באופן טכני, כמאפשרות קבלת כל מסמך או מידע ללא צו שיפוטי.

לצורך הדיון יחולקו הנתונים לשתי קבוצות:

1. נתונים הכוללים את שמו, מספר הטלפון ומענו של המנוי;
2. נתוני חיוג.

4.1 שם, מספר טלפון ומען**(א) מנויים לא חסויים**

סעיף 29 (ב) לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה - 1965 קובע:

"כל אדם רשאי לקבל ידיעה על שמו ומענו של כל אדם אחר הרשום במרשם."

כלומר, שמו ומענו של אדם, הם מידע שכל אדם זכאי לבררו. על-פי חוק מרשם האוכלוסין חייב כל אזרח לדווח למרשם האוכלוסין על כל שינוי בשמו או במענו, כך שאין המדובר בפעולה וולונטרית שניתן לראות בה הסכמה מכללא של האדם למסירת כתובתו לאחרים, כי אם הוראה ספציפית כופה המחייבת הודעה למרשם מצד אחד, ומאפשרת גילוי מצד שני. מכל מקום, על רקע הוראה זו קשה יותר לומר שיש לאדם ציפיה סבירה לחסיון מענו - לא במאגר מרשם האוכלוסין ולא במאגרים אחרים.

אשר למספר הטלפון - השאלה הראשונה אותה יש לשאול היא האם יש לראות בשתיקתו של המנוי בקשר לחסיון מספר הטלפון שלו, הסכמה לשימוש בשמו ובמספר הטלפון שלו. בית-המשפט העליון השיב בחיוב על שאלה זו (פס"ד ונטורה, עמ' 808).

ואולם חברות הטלפון טענו כי המנוי מסכים לאיתור מספר הטלפון שלו ומענו על-פי שמו, ולא ההיפך - איתור שמו על-פי מספר הטלפון שלו. חברת בזק אמנם נוהגת כך, אך החוק אינה מחייב אותה לעשות זאת, ולמיטב ידיעתנו, גם בהסכמים שבינה ובין המנויים היא אינה מחויבת לצורת פרסום שכזו. תקנה 9(א) לתקנות הבזק (התקנה, תפעול ותחזוקה), התשמ"ה - 1985 קובעת:

"החברה תפרסם, מעת לעת, בין בעצמה ובין באמצעות אחרים, מדריך מנויי טלפון ומדריך מנויי טלקס בשפה העברית, שבהם יפורסם שמו, מענו ומספרו (להלן - רשומה) של כל מנוי שלא התנגד לפרסום כאמור."

לפיכך, הסכמתו של המנוי לפרסום שמו ומספר הטלפון שלו בספר טלפונים אינה מסויגת לחתך שלפיו פועלת חברת בזק. יש לזכור, כי כיום חברות הטלפון משווקות מוצרים המאפשרים לאתר את האדם שהתקשר לפי מספר הטלפון שלו. לצדם של שירותים אלו קיימת גם האפשרות להימנע מן הזיהוי או מן האפשרות לחייג בחזרה אל מי שחייג.

לאור האמור לעיל, נראה כי לעניין מסירת השם, הכתובת ומספר הטלפון (על-פי שם או על-פי מספר הטלפון) על-ידי חברות הטלפונים, ההוראות המסמיכות מגבילות את היקף ההגנה על הזכות לפרטיות, ומאפשרות לגופי החקירה לדרוש נתונים אלו ללא צו שיפוטי. פרשנות זו נסמכת על איזון בין צרכי החקירה לבין הזכות לפרטיות לגבי נתונים שמטיבם אינם רגישים, ואף זכו להתייחסות ככאלה לפי חוק מרשם האוכלוסין. יש טוענים כי נתונים אלה כלל אינם בבחינת "ענייניו הפרטיים של אדם" ולכן אינם מוגנים על-ידי הזכות לפרטיות ועל-ידי חוק הגנת הפרטיות. אולם גם אם נתייחס אליהם ככאלה, הרי שהפגיעה בפרטיות לגביהם עומדת בפסקת ההגבלה, נעשית לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש.

מובן כי ככל רשות, גם גופי החקירה צריכים להפעיל את סמכותם בסבירות, ולכן עליהם לשקול באשר לכל בקשה בנפרד, האם הנתונים המתבקשים אכן דרושים להגשמת האינטרס הציבורי שביסוד הסמכות.

(ב) מנויים חסויים -

המנוי החסוי גילה דעתו במפורש כי אין הוא מסכים להפצת מספר הטלפון שלו (אין חברות הטלפון רשאיות להעביר את נתוני שמו, מענו ומספר הטלפון לציבור הרחב). אולם מדובר בהפצת המספר ברבים. לא יהיה זה נכון לומר שציפייתו של המנוי החסוי היא כי המידע לא יימסר לגורמים המוסמכים על-פי דין לקבלם. ה"חסיון" שהוא מטיל על פרטיו כנגד הפצתם ברבים, אינו מעניק לו עדיפות על המנוי הלא חסוי כאשר מדובר במסירת הפרטים על-פי דין לגורמים מוסמכים, ודאי שאינו גורע מסמכויות גופי החקירה.

מכאן, שאף כי פרטי המנויים החסויים הם בגדר פרטיות, לעניין זה דין אחד למנויים שביקשו שלא לפרסם את שמם ומספר הטלפון שלהם, ולמנויים שלא ביקשו זאת.

לאור האמור לעיל, חברות הטלפון מחויבות להעביר לגופי החקירה, לפי דרישתם, שם, מען ומספר טלפון של מנוייהם, וזאת ללא צו שיפוטי. מילוי דרישת גופי החקירה מהווה חובה חוקית, ולכן עומדת לחברת הטלפון הן ההגנה בסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות, והן הגנת הצידוק בסעיף 34 לחוק העונשין.

4.2 נתוני חיוג - הצורך בצו שיפוטי

נתוני החיוג כוללים את הנתונים הבאים - מספרי הטלפון מהם ואליהם התבצעו שיחות, שעת החיוג או שעת קבלת השיחה ומשך השיחה. נתונים אלה, הנמצאים בידי חברות הטלפון, אינם נמסרים להן על-ידי המנוי, כי אם נאספים אצלה באמצעות הטכנולוגיה המאפשרת את מתן השירות למנוי. נתונים אלו הם ללא ספק "ענייניו הפרטיים של אדם", ואף מהווים מידע רגיש, כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, מאחר שיש בהם כדי להצביע על האנשים איתם הוא נמצא בקשר, תכיפות הקשר, סוגי השירותים שהוא צורך ופרטים רבים נוספים שניתן לגזור מהנתונים לאורך זמן.

חשיפת נתוני החיוג של אדם מהווה פגיעה קשה בצנעת הפרט. כאשר רשות ציבורית גורמת לפגיעה כזאת בפרטיותו של אדם, מן הראוי שהסמכות תמומש לאחר קבלת צו שיפוטי. לא למותר לציין, שקבלת נתוני חיוג, כמוה כחיפוש "סמוי", במובן זה שאותו אדם אינו יודע על הבקשה לבית-המשפט, וממילא לא יכול להתגונן ולהביא את עמדתו בפני בית-המשפט. בית-המשפט הוא הגוף המתאים לעשות את האיזון הנדרש ולהבטיח שקיימת הסתברות ראויה לכך שבאמצעות הפגיעה בזכות לפרטיות, תוגשם אותה תכלית ראויה, היא התכלית החקיקתית שבבסיס ההוראות המסמיכות³. איזון זה יש לבחון בכל מקרה ומקרה, על מנת לוודא שהפגיעה ומידתה הן הכרחיות להשגת אותה תכלית. זאת גם נוכח חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו והוראות הפרטיות שבו.

³ מבחן הסתברותי לסיטואציה בה אנו מדברים טרם נקבע על-ידי בית-המשפט העליון. וראו א' ברק, "פרשנות במשפט", כך שלישי - פרשנות חוקתית, 534 - 535.

טענתם המרכזית של גופי החקירה כנגד הצורך בצו שיפוטי היתה כי יש בכך כדי לעכב את החקירה ולסרבילה, כאשר הזמן משחק לטובתם של אותם עבריינים לכאורה. אולם, יעילות החקירה, כשלעצמה, אינה יכולה להוות תכלית מספקת, למענה תותר כל פגיעה בפרטיות. בחינתה של הפגיעה מצד אחד והשגת יעדי החקירה מצד שני צריכה להיעשות, כאמור, באופן פרטני על-ידי בית-המשפט, וחזקה על בית-המשפט, שרשות החקירה טוענת בפניו במעמד צד אחד, שיהא מודע לצרכי החקירה, ובכלל זה לחשיבות שבמענה מהיר על הבקשה לצו חיפוש או צו למסירת מסמכים.

גם במקרים דחופים האיזון הראוי מחייב הגשת בקשה דחופה למתן צו, וזאת אלא אם מתקיימות נסיבות של הגנת הצורך (שבחקירות כלכליות, יש להניח, כי יתקיימו רק במקרים יוצאי דופן ביותר).

הזקקת גופי החקירה לצו של בית-משפט תענה גם על בעיה שעלולה להיווצר לגבי בקשת נתוני חיוג של אנשים שמתוקף תפקידם מוענק להם חסיון. (הבעיה עלתה בעבר לגבי בקשת נתוני חיוג של עתונאי על-ידי מצ"ח). במסגרת השיקולים שיעשה בית-המשפט הוא יביא בחשבון, בנוסף להיבט של פרטיות, גם את האינטרס המוגן שביסוד החסיון המקצועי, כגון, הגנת מקורות המידע של העתונאי. בפניה לבית-המשפט יש חשיבות גם כדי להתמודד עם העדר אמת מידה ברורה לחריגות המקרה, נוכח הקושי בעיצוב מבחן מהותי, וכן החשש מ"מדרון חלקלק".

כל אימת שמתעורר צורך לפנות לבית-המשפט בבקשה כלשהי שיש עמה או שיכולה להיות עמה פגיעה בחסיון מקצועי, מכוח החוק או ההלכה הפסוקה, יובא העניין מראש לאישורו של היועץ המשפטי לממשלה, בטרם תוגש הבקשה לבית-המשפט, על-מנת שישקול האם צרכי החקירה מחייבים את הפגיעה בפרטיות ובחסיון המקצועי מבחינת חומרתה של העבירה, קיומם או העדרם של אמצעי חקירה חלופיים, והאמצעים שננקטו לצמצום הפגיעה בפרטיות ככל שניתן הצו.

מובן שיש להביא לידיעת בית-המשפט אם מספר הטלפון שלגביו מתבקשים הנתונים משמש בדרך קבע בעל חסיון.

לחברות הטלפון, החייבות לקיים את הצו השיפוטי, תעמוד כמובן ההגנה בסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות והגנת הצידוק בסעיף 34 לחוק העונשין.

סיכום

1. שם, מספר טלפון ומען (בכל חתך שהוא) הם נתונים שגופי החקירה מוסמכים לדרוש מחברות הטלפון ללא צו שיפוטי. חברות הטלפון חייבות לציית לדרישת גופי החקירה, והגנתן תמצא בסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות.

2. נתוני חיוג הם נתונים שגופי החקירה רשאים לדרוש אותם מחברות הטלפון על-פי צו שיפוטי. חברות הטלפון חייבות לציית לצו השיפוטי בהתאם לסעיף 16 לחוק הגנת הפרטיות, והגנתן תימצא בסעיף זה ובסעיף 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות.

3. גופי החקירה יוציאו הנחיות פנימיות בהתאם להנחיה זו.

נספח - ההוראות המסמיכות את גופי החקירה לקבל נתוני חיוג

* סעיפים 108 - 109 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 :

"108. דרישת מסמכים, דוגמאות וידיעות
(א) כדי להבטיח ביצועו של חוק זה או התקנות על-פיו רשאי המנהל -
(1) לדרוש מכל אדם למסור לו ידיעות הנוגעות לעניין ולאפשר לו לעיין
במסמכים ובדוגמאות הנוגעים לעניין ולצלמם;
(2) ...

109. סמכויות חיפוש ותפיסה
(א) כדי להבטיח ביצועו של חוק זה או התקנות לפיו רשאי מי שהמנהל
הסמיכו לכך -
(1) להיכנס לכל מקום שאינו בית מגורים בלבד, ולעניין עסקת מקרקעין -
גם לבית מגורים שהוא נושא העסקה, ובלבד שאם גרים באותו בית לא
ייכנס אלא באישור בכתב מאת המנהל ולאחר שניתנה הודעה עשרים
וארבע שעות מראש, אולם כניסה למיתקן ששר הבטחון קבע שהוא מיתקן
בטחוני טעונה אישור שר הבטחון או מי שהוא הסמיכו;
(2) ...
(3) לחקור כל אדם.
(4) ...
(ב) מי שהוסמך לעניין סעיף-קטן (א), יהיו לו סמכויות של שוטר למניעת
עבירות או לגילויין וסמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2
לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) 15, וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על
ההודעה שרשם."

* סעיף 135א לפקודת מס הכנסה :

"135א. סמכות לדרוש ידיעות על ספקים ולקוחות
(א) בעל עסק או משלח-יד חייב, אם דרש זאת ממנו פקיד השומה, למסור
לפקיד השומה ידיעות ומסמכים בנוגע לקשריו העסקיים עם ספקיו, לקוחותיו
או מי שיש לו אתו קשרים עסקיים, אף-על-פי שידיעות ומסמכים אלה אינם
דרושים לבירור הכנסתו הוא; ואולם אם הודיע לפקיד השומה תוך 15 יום מיום
קבלת הדרישה, כי הדבר כרוך בעבודה מינהלית רבה, חייב הוא לאפשר לפקיד
השומה לאסוף בעצמו את הידיעות והמסמכים האמורים.
(ב) האמור בסעיף-קטן (א) אין בו כדי לחייב עורך-דין, רופא או פסיכולוג
לגלות ידיעות או מסמכים שלגביהם הוא חייב בשמירת סודיות לפי כל דין."

* סעיפים 56א - 56ג לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 :

"56א. סמכות לדרוש ידיעות מסמכים
(א) כדי להבטיח ביצועו של חוק זה או חוק להשקעות משותפות, או אם
התעורר חשד לעבירה על אחד מהחוקים האמורים, רשאי יושב ראש הרשות,
או מי שהוא הסמיכו לכך בכתב, לדרוש מכל אדם כל ידיעה ומסמך הנוגעים
לעסקי תאגיד שאחד החוקים האמורים חל עליו, לרבות דו"ח, פנקס, חשבון
ותעודה או מסמך אחר הנוגע לעסקיהם.
(ב) ...

56ב. צו חיפוש ותפיסה
(א) התעורר חשד לביצוע עבירה על חוק זה או על חוק להשקעות משותפות,
יהיה מי שיושב ראש הרשות הסמיכו לכך בכתב רשאי לבקש משופט בית-
משפט שלום ליתן צו המתיר להיכנס לכל מקום, לערוך בו חיפוש ולתפוס כל
מסמך.
(ב) על חיפוש לפי סעיף-קטן (א) יחולו הוראות סעיפים 124 - 26 עד 29 לפקודת
סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969.
(ג) הוראות סעיף 56א (ב) יחולו על מסמך שנתפס לפי הוראות סעיף זה.

56ג. סמכויות חקירה
(א) התעורר חשד לביצוע עבירה על חוק זה או על חוק להשקעות משותפות,
יהיה מי שיושב ראש הרשות הסמיכו לכך בכתב רשאי לחקור כל אדם הקשור
לדעתו לעניין ולדרוש מכל אדם כאמור להתייצב לפניו ולמסור לו כל פרט
וידיעה הנוגעים לאותה עבירה.

(ב) מי שהוסמך לעניין סעיף-קטן (א) יהיו לו סמכויות של קצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם.

* סעיפים 45 - 46 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988:

45. חיפוש ותפיסות

(א) הממונה, או מי שהוא הסמיך לכך מבין עובדי המדינה, רשאי, אם יש לו יסוד סביר להניח שהדבר דרוש כדי להבטיח את ביצועו של חוק זה או למנוע עבירה על הוראותיו -

(1) להיכנס לכל מקום שבו מתנהל עסק ולערוך בו חיפוש; אולם אין להיכנס למקום המשמש למגורים אלא על-פי צו חיפוש מאת בית-משפט מוסמך; הוראות סעיפים 26 עד 29 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969, יחולו, בשינויים המחויבים, על חיפוש לפי פסקה זו;

(2) לתפוס כל חפץ, כהגדרתו בפקודה האמורה, שיש לו יסוד סביר להניח כי הוא עשוי לשמש ראיה במשפט על עבירה כאמור.

... (ב)

... (1ב)

(ג) (1) בחוק זה, "מסמך" - לרבות חומר מחשב כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה - 1995;

... (2)

46. חקירות ומסירת ידיעות

(א) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה או התעורר חשד בי אגב חקירה בעבירה לפי חוק זה, נעברה עבירה לפי סעיפים 242, 244, 245, 246 ו- 249 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, רשאי הממונה, או מי שהוא הסמיך לכך (להלן - חוקר), לחקור כל אדם הקשור לעבירה מעבירות כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות להן, ולדרוש מכל אדם כאמור להתייצב בפניו לשם חקירה באמור, להתלוות אליו לחקירה ולמסור לו כל פרט, מסמך וידיעה הנוגעים לאותה עבירה; על החקירה יחולו הוראות סעיפים 2 ו- 3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות).

(ב) כל אדם חייב, לפי דרישתו של הממונה, או מי שהוא הסמיך לכך מבין עובדי המדינה, למסור לו את הידיעות, המסמכים, הפנקסים, ושאר התעודות שלדעת הממונה יש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועו של חוק זה.

(ג) ... "

* סעיף 256 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955:

256. סמכויות קצין בודק

(א) קצין בודק רשאי לגבות עדות מכל אדם שעדותו עשויה, לפי דעתו, לסייע לבירור העובדות והנסיבות של המעשה המהווה את העבירה הנבדקת, והוא רשאי לחקור את העד ולרשום את דבריו.

(ב) קצין בודק רשאי, לשם גילוי האמת, ליטול לידיו או לצלם, כפי שימצא למתאים, ראיות חפציות או כל חומר או חפץ אחר, וכן לקחת מכל עד את טביעת אצבעותיו או לצלמו. אולם רשאי אדם לסרב לדרישת קצין בודק לפי סעיף זה אם יש בדבר כדי להפיל, או לספק חומר אישום נגד עצמו.